

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ *Scrisori anonime* nu se publica. Articiii transmisii si nepublicate se voru arde si numai la cerere espressa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
 Pre trei lune 2 fl. v. a.
 Pre siesse lune 4 „ „ „
 Pre annulu intregu 8 „ „ „
Pentru Romanii'a :
 Pre an. intregu 24 Fr. = 24 Lei n.
 Pre 6 lune 12 „ = 12 „ „
 Pre 3 — 6 „ = 6 „ „
Pentru Insertiuni :
 10 cr. de linia, si 30 cr. taca'sa timbrala
 pentru fiesce-care publicatiune separatu.
 In loculu deschisu 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare

de Prenumeratiune la diariulu

FEDERATIUNEA

pre Semestrulu II' an. 1875.

Conditiiunile a se vedé in fruntea diariului.

Cei ce sunt in restantia cu pretiulu de prenumeratiune se binevoiesca a-si refu' socotelele si mai alessu acei dd. *cari sunt de mai multi anni in restantia se-si aquitteze odata* detori'a cátra Redactiune, carea au sufferitu si suffere multe neajunsuri d'in caus'a restantie-lu destullu de considerabile.

Causele intardfari (absenti'a Redactorului si lips'a unui Collaboratoru internu) mapparerea nriloru la timpu, s'au inlaturatu si nri remasi se voru *suplini unulu dupa altulu.*

Redactiunea.

B.-Pest'a, 7 Aug. 26 Juliu 1875.

Finindu-se in partea cea mai mare alegerile dietali in Ungari'a si Transilvani'a, nu avemu áltele de inregistratu, decâtu numai câte una lamentere de iei si de cole. In Ungari'a se plangu omenii de portarea ticalosa a unoru argati guvernamentali, ér in Transilvani'a *activistii strigá in gur'a mare, cá politica passivistiloru ne duce la momentu.* Suntemu sätúti pana in sufletu ó atâte vaierári derepte ori nedrepte; *darim odata se vedemu preste totu loculu solidaritate, se pasiesca toti mana in mana si atunci usioru vomu poté agiunge la tianta, cá-ce ori ce pressiuni ar' face guvernulu, in una cauza seu alt'a, nu ar' fi suficiente cá se fraga energi'a acellui populu, carele a sciutu se resiste la furi'a valoriloru milenarie.*

Ni-se pare a fi mai de interessu se avintimu cev'a despre rescol'a din Herzegovin'a. La inceputu se pareá inaltei porti, cá e lucru forte bagatelú; curenđu inse si deschisse ochii si vediu, cá de aici se pote aprinde mai tota ierb'a de pusica din orientu; deci fora amarnare demandá se se inmultiesca numarul combatentiloru si cu tota forti'a se suffoce revoltá. Scirile de pana acumu nu ni-sunti suficiente, pentru cá se potemu constata adeverat'a stare de pre campulu de batalia, de-ora-ce atátu din Constantinopole, cátu si de prin cetatile slave ni-soasescu scri electrice, cumu-cá invingerea e pre partea musulmaniloru respective pre a Slaviloru. — La totu casulu e mai prpbabilu se presupunemu cá revólt'a se va suffocá in timpu scurtu, cu tote cá Slavii desvolta energia i admirabila de-ora-ce turcii preponderaza cu numerulu forte. Ar' fi inse mai greu se-si faca omulu una atare idea, candu poporale crestine din oriente ar da mau'a Turcia ar' fi silita se se pacheteze si se o tulesca preste Bosphoru. — Se latisse

ce e dereptu faim'a in dillele trecute, candu merse Milanu allu Serbiei la Vienn'a, cá tota caletori'a lui are de scopu, se cerie nisce informatiuni strategice din Vienn'a, se se asecuraze despre neutralitatea perfecta a Austro-Ungariei si apoi, rentornandu-se la Belgradu, numai de cátu se se punie pre petioru de batalia. Aceste combinatiuni de politica nematura disparuru cá una cetia candu firulu electricu anunciá lumiei din Vienn'a, cá principele Milanu si a incredentiata la 5 l. c. n. de miresa pre fiic'a, principesei Sturdza, Natali'a de Keszko una juna de 16 ani, carea avú de crescutoriu pre fostulu domnu allu Moldaviei Moruzi si e nepota, seuu cene mai scie ce ruda cancelarului rusescu Gortschackof. Festivitatea se intempla in „Hotelulu Lamm“ fiendu presenta mai tota famili'a Obrenovitsch.

Se pote cá Milanu va fi avutu si ceva plauri de exploatatu de prin Vienn'a, dar' dieulu Marte a datu acolo facia eu Amor, si Minerv'a, pasindu la mediulocu, i-a dissu se se mai retraga pre la alle salle, cá-ce veaculu nostru e dejá sätulu de present'i'a lui depre la Königgrätz etc. si depre vastele hotara dintre Sein'a si Rinu. Chiaru neci caletori'a ministrului de resbellu de la Bucuresci la Petrupole nu ne face se presupunemu baremu, cá dora cestiunea orientului se va deslegá din revolt'a Herzegovina, cá-ce consululu Austro-Ungaru din Bucuresci si cerú chiaru acumu concediu pre ore cátn-va timpu. Dupa noi asiá dara acea rescola se va fini seuu prin invingere din partea Turciei seuu prein interventiunea morala a mariloru poteri europene. Dorimu mai bene, cá nalta porta se-si deschidie ochii de tempuriu, se faca pace deplna poporaloru salle si se inceteze cu multele crudimi, cá-ce la din contra mane poimane si-vá plange pe-catele salle.

Adunarea natiunala din Versali'a, carea de multu credea lumea cá e morta moralicesce, a votatu in fine si republicei una constitune multu pucinu republicana, pre langa tote intrigile bunapartiste si legitimiste.

Miercuria trecuta la 4 Augustu vota cu majoritate imposanta sioseu'a in giurulu Parisului si dupa aceea cámu la 4^{1/2} ore d. am. se dechiará sesiunea de inchissa. Gazet'a de Coloni'a díce, cá deputatii se despartiru intre strigári entusiastice „se traiesca republic'a“! Acumu intra dar' si acolo saisonulu mortu in fapta inse vá fi chiaru cellu viu, cá-ce tote partidele voru lucrá in acolo, se castige terenu totu mai mare. Fia! cá Francia cea mare in fericire si mai mare in nefericire se se consolideze odata si se punie érasí man'a pre sortea poporaloru asuprite si se-si finesca oper'a cea triumfala.

Diariulu officiate publica urmatori'a ordinatiunei ministeriala in privintia reorganizatiunei tribunaleloru reg. de prim'a instantia din carea noi publicamu aici numai punctele ce ne privescu mai de aproape.

In poterea §lui 1. artic. de lege XXXVI. 1875 ministerulu ordoneza :

§. 1. Cu incopere de la 30 Septemvre, 1875. se desfiintieza tribunalele de prim'a instantia din *Abrudu, Beiusiu, Buda Csakathurn, Gran, Fagarasiu, Gyergyó-Szent-Miklós, Hajdu-Böszörmény, Hatiegu, Huszter, Nagy-Szölös, Nasaudu, Pápa Szepsi-Szt-György, Gierla, Szonitz, Szolnok, Torna, Turóc-Szt.-Márton si Ungvár.*

§. 2. Tribunalele enumerate in §. 1 de la prim'a Octembre, 1875 se voru incorporá la urmatoriile tribunale.

1. Intregu districtulu Tribunalului, din Abrudu la cellu de la Alba-Julia.

2. Intregu districtulu Trib. din Beiusiu la cellu de la Oradea-rare.

3. Intregu distr. Trib. din Fagarasiu la cellu de la Brasiovu.

4. Intregu distr. Trib. din Gyergyó-Szent-Miklos la cellu de la Csik-Szereda.

5. Intr. distr. Trib. din Hajdu-Böszörmény la cella de la Debretienu.

6. Intr. distr. Trib. din Hatiegu la cellu de la Dev'a.

7. Intr. distr. Trib. din Huszt la cellu de la Maramaros-Sziget.

8. Acea parte a tribunalului de Nagy-szölös care cuprinde comunele appartienstorie la judecatori'a cercului de acestu nume se incorporeza la tribunalulu de Beregszász, éra cealalta parte care cuprinde comunele judecatoriiei cercului de Halmi (Tierra Oasiului) se incorporeza la tribunalulu din Urbea Satmariu.

9. Intr. distr. Trib. din Nasaudu la cellu din Bistritia.

10. Intr. distr. Trib. din Szepsi-Szt-György la cellu de la Kézdi-Vásárhely.

11. Intr. distr. Trib. din Gierla la cellu de la Desiu.

12. Intregu distr. Tribun. din Ungvár la cellu din Beregszász.

§. 7. Dispositiunile cuprinse in §. 4. allu ordinatiunei ministeriala de la 10 Jul. 1871. relativu la causele montanistice, — si celle cuprinse in §. 5, acellei-a-si ordin. relativu la affacerile de pressa relegate inantea curtii juratiloru, precum si dispositiunile ordinatiunii minist. de la affacerile financiari, remanu, — cu modificatiunile resultatorie d'in §. 1 si 6. — si mai de parte in vigore.

Tote ordinatiunile cari sunt in contradictiune cu acest'a inceta d'a avé potere incependu de la 30 Sept. 1875. inante.

Budapest'a, 31 Jul. 1875.

Bar. Béla Wenckheim
Béla Perczel.

Clusiu, 31. Jul. 1875.

Jam proximus ardet Ucalogou.

Cu rectificarea catastrului se va fixá de nou darea pamentului pre vre o 10—20 anni.

Vediendu cá in privintia acest'a nu redica penn'a o mana mai detersa, mi-am pusu parerea basata pre esperintia propria, ací pre papiru, rogandu-ve ca se binevoientia a da publicitatei, — pentru ca Romanii se se facá attenti la

Rectificarea Catastrului.*)

In Nr. 40—41, 46—47 „Fed.“ s'a facutu per tangentem amintire despre

*) Celle-lalte diarie romane sunt rogata sa se binevoiesca a primi in colonnelu loru acéste observári. Corresp.

numirile catastrale, adeca ignorarea romaniloru din partea ministrului de finantie, — acum se vorbimu despre rectificarea catastrului :

Acest'a numai asiá se pote esoperá cu effectu daca denuntii Comissari impreuna cu pretorii administrativi ai cercuriloru voru starui, ca de rectificatori comunali, numai atari individi se fia aplicati, cari *precepu*, dar nu *bolborosescu* limba romana.

Totu ast'a se intiellege si despre comissarii cari au de a revidé lucrarile rectificatoriloru.

Cum se va poté ajunge inse acestu scopu aplicandu-se atari omeni care nu vorbescu limb'a poporului, eu unulu nu precepu.

Catastrulu ce trebuie rectificatu l'a computu a multime de *caprari*, si alti omeni nequalificati spre acestu scopu.

Deca si acum'a, cei chiamati nu voru avé in vedere decâtu ca se scutesca de fome unu conglomeratu de *ciocoi* magiari si alti omeni lipsiti de capacitate, atunci vai de rectificarea effectuita prin acestita, dar inca si *mai vai de tine poporule miseru* d'in acui punga se voru acoperi spesele lucrariloru preleminarie.

Catastrulu compusu iu an. 1851—1856 a ruinatu districte intregu, poporulu la compunerea acestui-a, adeca inscrierea locuriloru n'a participatu, numai prin reprezentanti comunali.

Locurile lui Petru s'au scrisu pe Pavelu, de care lucru lui Pavelu i-a parutu bine, dar' candu a trebuitu se platesca darea anni indelungati pentru locurile lui Petru, i-a trecut buccuri'a.

Cunoscu unu districtu, unde jupanii caprari si alti nadragari au clasificatu padurile de livedi.

La livedi venitululu curatu de la unu jugeru s'a calculatu de la 6 fl. insusu; la paduri unu jugeru de la 10 cr. pana la 20 cr, de aci a urnatu totala ruinare a miseriloru tierrani.

Ací trebuie se anotezu cá comissariulu de pretiuri (unu dascalu sasescu) nu multa dorere de capu si-a facutu cu revisiunea spicelor de cultura.

Venitululu curatu nu s'a calculatu dupa datele culesse si probele facute, ci s'a calculatu dupa mandatulu primitu de la locuerile mai inalte.

Totu catastrulu vechiu asiá dara, este defectuosu, ba in multe locuri nu platesce o zala.

Tristu lucru, dar si mai tristu e, candu preatari lucruri se bazeza cartile fonduarie!

Fie dara, romanii, cari sunt proprietari depamentu cu luare aminte la urmatoriile :

1. Ne fiindu numiti de comissari individi cari precepu limb'a poporului, se se silesca din tot: poteri *a-si conduce rectificatori de romanu*, inse qualificati spre acestu scopu.

Ministrulu de justitia a dotatu din cass'a statului pre scriitorii cartiloru funduarie, si prea intielteste au facutu cá-ci a si capetatu poteri buisioare.

Ministrulu de finencie nu voiesce a dota reatificatori catastrali din mediulocale tierrei, a datu asiá dara fetului seuu trupu fara priore, ce omeni si lucrári va dobandi, vomu vedé.

2. Fie cu attentiune, ca numai acelle locuri se se inscrie in catastru, cari le au in fapta.

3. Fie cu attentiune la clasificarea locuriloru.

Cunosc comune, unde totu hotarulu s'a insiratu in class'a prima.

Zupanii caprari adeca au imitatu esemplulu nesdraviniloru scriitori ai lui Cziráky din an. 18¹⁹/₂₀. La ce au ajunsu comunele aceste, ne potemu imaginá.

In fiesce care comune, la fiesce care specie de cultura se potu face mai multe clase, dupa cumu poftesce situatiunea si qualitatea hotorului.

Ce bine aru fi fostu pentru tierra, candu si desdaunarea s'ar fi datu dupa clasificarea catastrala din an. 1851. 1856, éra nu dupa cea din an. 19¹⁹/₂₀.

Aru fi remasu in cas'a statului, vro câte-va milioane, cari acum'a li-ar prinde forte bine, la stapanii dílei (S'ar fi papatu de multu de ar fi fostu inca pre atátea. Red.)

4. Fie cu attentione la insusirea cultivarei pamentului, adeca cât'a parte de hotaru cu ce felu de fructe—buccate-se semina, nu cum-va se se dictese atari fructe in quantitate mai mare cari nu essistu si sunt mai scumpe, precum gráu in locu de cucurudiu ovesu — ordiu etc. cari tote dupa cum scimu, au pretiu mai micu,

5. Fie cu attentione la inmultirea semintiei, adeca socotindu rod'a pamentului din 10 anni dupa unu calculu de mediulocu, o metreta (ori mesur'a resp.) de semintia câte metrete pote da cá roda?

6. Nu scape din vedere pretiurile tergului si a piatiei, fiinduca langa tote vorbele celle frumoase inscriste in lege darea pamentului se va redicá, romani dara se grigesca de pellea loru, si se se incredintieze intielleptiunei proprie.

In an. 1851—1856 venitul curatu s'au calculatu cu pretiurile essistente pana la an. 1848.

Acum'a se va calculá cu pretiurile din anni mai de aproape.

Ce pretiuri au fostu atunci, si unde stau acelle adi, ori cine vede, si sci, venitul curatu asiá dara se va urcá. —

Comissari inse cari au inima si sufletu precum si consciintia curata, n'oru lucrá din interessulu propriu, ci voru tiené inaintea ochiloru binele publicu. adeca n'oru scapá din vedere binele tierrei si allu poporului si pana aci resuptu pana la ossu.

Dicu dara aceste, comissarii-voru luá cu ocasiunea substrageri percentelor din spele muncii economice in consideratiune cumca simbría pentru una di de lucru cu palma pana la 1848 a fostu 10 cr. éra 1 dí cu boii 20 cr. m. c. Acum'a costa 1 di de lueru cu palm'a 50—60 cr. v. a., éra una cu boii 3 fl. — ba 1 dí de plugu in mai multe locuri si 5 fl.

Asia dara in presentu nu se pote folosi scal'a percentelor folosite in an. 1851—1856, ci trebuie se se faca alt'a

acomdata tempului si impregiurari-loru de acum'a, unde se vie in socotela si vectura buccatorulu din comuna pana la loculu tergului, si vam'a piatiei platita de miserulu poporu, de multe ori dupa placulu arindasiloru.

Intre comissari aci in Transilvani'a sunt si 2 romani. Unulu are capacitate si cunoscintia affaceriloru catastrale, aru face bine daca numitul domnu avendu legea, instructiunea si normalele noue la mana, candu ar da in privintia acest'a poporului o directiune mai essacta si mai prompta.

Ungurului nu multu i pésa de dorerea romanului, buccuri'a lui aru fi, candu romanulu cátu mai currendu ar ajunge de nou in brasd'a ungurului si sub canciue'a economiloru ciocociesi.

Chiamarea nostra e asiá dara, a scuti, in cátu ne lassa poterile, poporulu de rapacitatea strainului.

Adeveratu cá daca unu functionariu romanu lucra in presentu in interessulu miserulu poporu, de locu se timbreza de daco-romanistu, si picá!

Fric'a inse trebuie pusa de o lature, si cu argumente tari trebuie sfarimate tote accuarele si insinuarile false si violene.

Romanulu dice „de s'aru cotropi lumea, ruinele ei nu me voru intimidá.“

Sè gregimu dara, cá la capra se remana amendoi edii, dara nici lupulu se nu fie flamaudu, pentruca precum a mori asiá si a plati darea justa, suntemu datori.

Andrei Campianu.

Sabesin, in 14. Juliu s. v' 1875.

Multu Stimáte Dle Red.

In prejav tulu DV. diurnalu „Faderatiunea“ a apparatusu prin Fauru a. c. unu articlu din Transilvani'a sub motto „quous-que“ Acellu articlu, fiindu indreptatu dupa cum se vede, a descoperi tote câte s'au comissu de cátra unii clericii in institutu archidiecesanu, precum si a arretá mesuerele, cari s'au luat din partea foruriloru competinti pentru pedepsirea acelloru comisse, au produsu sensatiune mare.

Pareri diverse se iviru despre autorulu acellu articlu, si unii creleau a fi acellu-a unulu dintre cei veterani luptatori si apertori ai natiunei; éra altii remanendu in atmosfer'a ziduriloru seminariále, (de nude ca prin telegrafu essu denuntiari si elevetiri) si-esplicau si esplica chiaru si asta-di, cá autorulu acellu articlu este si nu pote fi altu decátu unu clericu.

Din acestu punctu man candu, vinu Multu stimáte Dle Red. a Ve rogá, ca se binevoiti a dá o declaratiune publica, cá sum seau nu sum eu autorulu acellu articlu apparatusu sub datulu si titulu mai susu arretatu? Acést'a Ve rogu cu atáta mai vertosu, deora-ce Venerab. — Concistoriu archidiecesanu, dupa ce am absolvatu eu cleric'a prin una ordinatiune a s'a, a sistatu estradarea testimoniului meu si a fostului meu

Si pre bratiulu lui Morfeu
Dorme cá si 'n Eliseu;

Nununu gemetu se aude sfer'a noptii conturbandu.

Sunt Sylfide? . . . Nu potiu crede, si n'oiu crede nice candu!

Asiá-e linule zefru
C'ast'a-i voce de martiru?

. . Ah! serman'a creatura! Dar' ce crima o-a supusu
La torture, cá si care numai domnulu nostru
Isusu

In Iudea a suferitu
De la neamulu urgisitu?

Pe a ceriului campia domn'a noptii linu mergaa

Si prin radii sei albastri din viori nectaru suguá.

Din suspinulu dorerosu
Eu aceste vorbe-am scossu:

conscolariu, do presinte teologu absolutu Ioannu Germanu. Nu sciu si nici nu — mi potu intipui cu ce dreptu si pre ce basa, mi — pote mie opri cine-va estradarea testimoniului. dupa ce essamenele le-am depusu cu successu eminente, si dupa ce am absolvatu cursulu clericale.

Destullu atát'a. Eu in interessulu bine-lui si eruerea adeverului, Ve rogu se binevoiti a dá declaratiunea amintita.

Alu DVtr. etc.

D. Davidu, teol. abs.

Acesta scriessore nu éra menita pentru publicitate, o comunicaramu inse pentru cá publiculu cetitoru se vedea la ce felu de mediuloce recurge si pana unde se josoresce santulu Consistoriu allu archidiecesi Sabiului in complicitatea sa cu directiunea seminariului teologicu. Nu asiá se respunde, Santi Parinti la accusari grelle forte grelle pentru unu institutu preutiescu, ci detornandu chiaru si suspiciuniile si spelandu bine petele, deca au fostu. — Cátu pentru reclamarea Dhui D. Davidu suntemu detori in interessulu adeverului a declará cá nu dinsulu este autorulu Correspondintiei respective. Era cátu pentru ilegal'a retinere a testimoniiloru, respectivii se recurga la Capulu acestui Santu consistoriu, mai curiosu decátu cuiviosu in procedur'a sa.

Red. „Fed.“

Sabesiu, 31 Juliu 1875.

Conferinti'a electorala a romaniloru din acestu scaunu si orasiu, convocata de Dlu protop. Tipeiu, s'a tienutu in 29/7 aici. Majoritatea preponderanta a primitu pana acum'a principiulu activitatii, propusu de Dlu adv. Bogitia, contr'a Dhui I. V. B., care a luptatu pentru hotaririle din Sabiu. Discussiunea a fostu indelungata si animata. S'a decisu solidaritate pentru toti din acestu scaunu, precum si convocarea adunárii secunde, care negressitu va fi decideratoria. Conferinti'a a fostu bine cercetata si a decursu in buna ordine. Secretele sunt multe. La tempulu seu vi voiu cemunicá tote celle de inter-ssu publ.

Corresp.

Multiamita si Provocare.

Esprimendu-mi multiamita mea cea mai sin-éra cátra toti acei preastimati domni si amici, e ri din opuscululu meu „Epistola deschisa“ au binevoiti aprimi inca in an. 1872 esemplaria de vendiero, si nu-au tramisssu summele incurse, cu o calle rogu pre acei prea st. domni, de la cari nu am primitu inca banii, ca se binevoiesca a-mi trimitte pretiulu esemplarielor vendute, pana la 25. aug. a. c., facandu-mi totu atunci-a cunoscutu numele si locuint'a domniloru cumperatori; éra in casu, candu nu le-ar'

„Bunulu, divulu mieu parinte fericita m'a lassatu,

Candu alu lumii mperator- susu in ceriuri l'a chiamatu,

Si eu multu me desfetam
Candu la fiii mei priviam

Cum amblau p'in dumbraviore belle rose adunandu,

Cumu venian pe intredate doine voinicesei cantandu

Si faceau pre sinulu mieu
Alu doilea cliseu.

. . Da 'ntro di nefericita, steu'a mea pe firma-mentu

Se inbracca . . . Ah! serman'a cu unu negru tristu vestmentu

Si nori grei nenumerati
Vedi de-asupra-mi cumulati.

Sinu-mi fragedu, patu de rose, torrentii l'au crucisiatu

Si cu-a loru unde fatele amaru mi-l'au torturatu,

fi potutu desface se binevoiesca a mi-le returná nefrancatu pana la terminulu suu atinsu.

Acum nu de multu avendu nesce polemie in diariulu ung. „Kelet“ intr'unu ciclu de articli m'am nisuitu a descrie in scurtu o mare parte a gravaminelor nostro, si a dovedi, cumca déca romanii sunt nemultiamitati, si déca ei observa facia cu fratii unguri o tienuta rezervata: ast'a provine chiaru din acelle praedestule motive ale nemultiamitei, éra neci decumu din cutari tentiuni recutiiose si inimice statului si poporului maghiaru cá-ci romanii altu mintrea forte bine sciu, cumca a sta intru buna intellegere fratiesca, ar' recere interessulu vitale allu ambeloru acestoru natiuni,

Cu viua buccuria si adeverata recunoscintia am vedintu cá atátu „Tolagrafalu R.“ in nr. 13, cátu si „Albiu“ in nr. 10, apoi „Federatiunea“ in nr.ii 15-16, si „Gazetta Transilv.“ in nr. 17 a. c. luara notitia despre articlii mei, in nesce termini forte magulitori pentru mine, si multu conversator de forte pucintellu meritu ce-pote lu voru avendu acei articlii modesti, i-a apretuitu cu o deobligatoria bunavointia; ba celle doue foi din urma i-au si reproducu in traducere (desi pentru scurtiimea tempului, cu unele lacune si mari gresiele, parte de traducere parte de tipariu.)

Primesca deci pentru apretiarea binevoitoria, toti pr. on. d-ni redactori multiamita mea cea mai caldurosa!

Eu, in interessulu causei am creditu a fi lucrú dóra nu fara de ore-care folosu, ca articlii memorati, scrissi in graba mare, dupa corregero si intregire se-i tiparescu in câte-va sute de esemplaria intr'una brosiura intititata: „Egy jó czelzatú román felszólás“ una parte cu una precauente cátra cetitorii unguri, alt'a fara precauente nevendute mi-icau libertate de a invitá pre toti acei pr. st. domni si frati cari ar' doru se cumperu, seu n'ar' pregeta a desface unele esemplaria din acesta brosiura (de 43 pagine litere garmondu), cu unu pretiu de 30. cr., plus porto postalu, ca se binevoiesca a me inscintia pentru ca se le potu servi cu esemplariale dorite.

Ladislau Vaid'a.

Conventiunea comerciale intre Romania si Austro-Ungari'a,

inchiaia la 10/22 Juniu currentu, impreuna cu tote anexele sale suna asiá

(Urmae.)

XXI. Déca un'a d'in celle doue Inalte Parti contractante crede necesaru a stabili, séu a face se se stabilescu de cátra autoritate municipale si altele unu dreptu nou séu unu suplimentu allu dreptului de accisa seu de consumatiune asupr'a unui articlu de productiune seu de fabricatiune nationala prevediutu prin Conventiunea de facia articlulu similaru strainu va poté fi

Ei sediru in densulu chinu
Suferintie si suspinu.

Veacuri siesse poste dicce éta cá s'au stracoratu,

De candu beu alu tiranniei succu gretiosu inveninatu;
Pieptulu mieu cestu vesceditu
De sperantia-i paresitu.

N'are cine se-mi agiute; n'am fetiori cá ore candu

Sè-mi aduca lauri mandri, se me console cantandu

Viersuri suave de amoru
Ce dau vietia toturoru.

Imperate-atotu potente, ce tieni boltile ceresci!

Vocea mea cea ragusita te roga se me scutescu
De tiranni si de vampiri
. . De-a loru negro uneltiri!

T. Ceantea.

FOISI OR'A.

Transilvani'a.

Nemicu nu-i tristu cá tier'a, ce pierde allu seu nume
G. Cretianu.

Mant'a negra-a tiranniei, ce pre bietulu pamenteanu

Lu ti nu mai multe veacuri, cá si 'n tindá lui Satanu,

Ah! amaru s'a sguduitu,
Candu la Sen'a s'a ivitu

Mandrulu core-alu libertatiei ce prin radii sei fociosi

Tramite din mana plina — fia norii cátu de grosi —

Fericire toturoru,
Pana si clotiloru.

Tota anim'a, ranita de-a tiraniloru leviri,
Sci farmeculu libertatii si dulcile ei zimbru

imediatu revatu la importatiune de unu dreptu egal.

Prin urnare marfurile din teritoriulu unei-a din cele doue Inalte Parti contractante nu voru fi passibile. In intrarea lor in teritoriulu cellei-alte, de nici-uuu dreptu de accisa séu de consumatiune, sub ori-ce numire ar fi, déca marfurile de aceea-si natura nu sunt nici produse nici fabricate in acesta ultima tierra.

XXII. Marfurile de ori-ce natura originare din Austro-Ungaria si importate in Romania, si marfurile de ori-ce natura originare din Romania si importate in Austro-Ungaria, nu voru poté fi supuse nici de autoritate Statulu nici de administratiunile municipale séu alte la drepturi ori-cari de accisa séu de consumatiune superioare acelloru-a cari greveza seu ar' grevâ marfurile similare de productiune nationala.

XXIII. Celles doue Inalte Parti contractante se angagéza a cooperâ, prin mediloe convenabile, pentru a impedeâ si pedepsi contrabandâ dirigenta contra teritoriilor lor, a acordâ in acésta privintia ori-ce assistentia legala amplotiloru cellui laltu Statu insarcinati cu supraveghiarea, a-i ajutâ si a le comunicâ, prin impiegatii de finance si de politie, precum si prin autoritate locale in genere, tote informatiunile de cari voru avé trebuintia pentru exercitiulu functiunilor lor.

In acestu scopu regulamente speciale se voru face prin ua comuna intiellegere.

XXIV. Supusii unei-a din cele doue Inalte Parti contractante se voru buccurâ pre teritoriulu cellei-alte de aceea-si protectiune ca si nationali, pentru totu ce privesce marcele de fabrica si de comerciu precum si desenurile si modelurile de orice felu Guvernulu Ateticii Salle Principele Romaniei vá presentâ Camerelor romane si vá cautâ se faca a se sanctiunâ, in terminulu de unu anu, una lege asupr'a marce lor, desenurilor de fabrica si de comerciu, conforma dispositiuniloru generalmente admisse in acesta materia.

Dreptulu esclusivu de a exploata unu desenu seu unu modelu industrialu séu de fabrica nu poté avé, in folosulu Austriaciloru si Unguriloru in Romania si a Romaniloru in Austro-Ungaria, ua durata mai lunga de câtu cea fissata prin legea tierrei in privintia nationaliloru. Déca desenulu séu modelu industrialu apartiene domenulu publicu in tierra de origine, elu nu pote fi obiectulu unei buccurâri (jouissance) esclusiv in cea-alta tierra.

Dispositiunile precedente sunt aplicabile marceloru de fabrica si de comerciu.

XXV. Supusii M. S. Imperatulu si Rege nu voru poté reclamâ in Romania a proprietatea esclusiva a unei marce, a unui modelu séu a unui desemnu, de nu au depus doue esemplarie din elle la grefa tribunalulu de comerciu din Buccuresci.

Ce assemene, supusii romani nu voru poté reclama in Austro-Ungaria proprietatea esclusiva a unei marce, a unui modelu séu a unui desemnu, deca nu au depus doue esemplare séu la camera de comerciu din Vienn'a séu la acea din Buda-Pest'a.

XXVI. Nici-unu dreptu specialu, ori care ar fi, nu se va percepe nici pre navile pre Dunare nici pre marfurile cari se aflâ pre aceste navi, afara de drepturile de trecere (péaga) platibile de navi la gurele Dunarii si la Portile de ferru.

Totu assemene va fi si pentru marfurile importate seu esportate reciproc pre Dunare cari, dupa ce au achitatu drepturile de intrare seu de essire stabilite prin present'a conventiune, nu ar fi supuse la nici-unu dreptu aditionalu. Cu tote aceste tassele actualminte in vigore in porturile Dunarii si stabilite in singurulu scopu de ameliorâ stationarea

vaseloru si de a favorisâ esscutiunea unoru lucrâri publice, destinate a facilitâ incarcarea séu descarcarea marfurilor, se voru poté prelevâ si pre viitoru cu titlu de unu dreptu aditionalu specialu, atâtu de la vase câtu si de la marfuri in conditiunile regulamentelor speciale publicate in acesta privintia.

Prin urnare marfurile importate in Romania séu esportate d'in acestu Statu pre Dunare, si supuse la plat'a drepturiloru de intrare si de essire specifice si achitabile pre greutate, voru fi supuse, in orasiile situate pre malurile acestui riu si pentru efectele susu indicate, la unu dreptu aditionalu de 5% din summa drepturiloru de intrare respective cari sunt de platitu in virtutea Conventiunii de facia.

Marfurile importate séu esportate totu pre acésta calle si supuse la plat'a drepturiloru ad valorem voru fi passibile, totu cu acellu-a-si titlu, de unu dreptu aditionalu speciale de 1/2% din valoarea lor constatata in conformitate cu present'a conventiune.

De assemene bastimentele si corabiele de ori-ce telu, cari se voru oprî in porturile si orasiile de pre malulu romanu allu Dunarii, voru avé, candu voru usâ de cheirile Statulu seu alle comunciloru, sé platesca, totu cu acellu-a-si titlu si pentru acelle-si efecte, ua tassa de cheagiu de 20 centime pre tona si dupa gradatiunea urmatoria: pre trei-a parte a tonagiulu, déca cuantitatea marfurilor inbarcate seu debarcate nu trece preste a trei-a parte; pre doue treimi, deca ea trece preste trei-a parte si i nu ajunge la doue treimi; pre totu déca trece preste doue treimi din cuprinderea (portée) utilisabila a corrabiei.

Nici-ua corabia care attinge in timpulu unuia si acellu-a-si voagiu, seu in susulu in josulu riului, mai multe schele de pre malulu romanu, nu va poté fi supusa la plata tasselor de cheagiu cari, in totalitatea lor, ar esscéde summa acestoru drepturi cealate pre 20 centimi pre tota cuprinderea vasulu.

Tonagiulu vaseloru va fi stabilitu dupa sistemulu si regulele adoptate de Comissiunea europeana a Dunarii. Bastimentele de Statu de posta seu de pasageri cari uséza de cheiri, voru fi scutite de plat'a acestei tasse, si voru fi mantnute, pre langa acésta, tote celle-alte scutiri acordate vaseloru pana acum sub ori-ce titlu ar fi.

XXVII. Pana in momentulu in care se voru face regulamentele de navigatiune séu de politie fluviala pentru Dunare, prevediute de art 17. allu tratatulu din Paris de la 1856, legile si prescriptiunile promulgate in acésta privintia de fie-care din cele doue Inalte Parti contractante voru fi combinate, pre câtu se pote, prin ua comuna intiellegere si in interessulu desvoltârii navigatiunii pre Dunare, si adaptate principiiloru in vigore pre totu percursulu riului si mai cu semâ pre partea in susu de Isaccea.

(Va urma.)

Invetiatura

pentru poporulu romanu
despre

legea adussa in privintia notariloru publici regesci.

(Urnare.)

III.

Despre agendele si competintia notarulu publicu in specie:

Insemnâmu aci indata, cã Notariulu publ. este indreptatitu a face documinte autentice notariale nu num i in cancellaria sa, unde-si a.e. resiedintia, ci ori unde in cerculu seu notariulu. Pote face documinte notariale nu numai pentru locuitori din alte cercuri si din alte comitate, deca ei singuri vinu la notariulu publ.; nu se ierta inse ca notariulu publ. se faca atare documentu afara din cerculu seu. La notariulu publ.

potu veni partilo din ori-care comitatu, daru elu nu poté iessi din teritoriulu tribunaululu, de care se tiene locul cancellariei salle spre a face documinte notariale.

Chiamarea notarulu publicu este;

1.

a face documentu publicu notariulu despre tote afacerile poporulu, prin cari se reguléza dreptulu privatu allu seu:

Si adeca:

a) contracte despre predarea si investirea, precum si despre imparirea averei, contracte de arendare, de rente, séu de venitu, contracte de asociare (tovarasia), de liferare, donatiune si peste totu: ori-ce contractu ce se face intre doue séu mai multe persone, precum si testamentele, adeca: dispunerea de averea pentru casulu mortii.

Pentru astfelu de documinte notariulu publicu are sé capete urmatoriele tasse fiesate dupa pretitiulu obiectulu, adeca:

pana la 200 fl. = 1 fl.

" " 500 " = 2 "

" " 1000 " = 3 "

" " 2000 " = 4 "

" " 5000 " = 5 "

éra preste 5000 fl. de la fiecare 1000 fl. câte 50 cr.

Afara de acest'a tassa mai are se capete notariulu publ. pentru descriere depurarea documentalulu câtu 10 cr. de la fiecare pagina carea are 25. sîre scrise; éra deca pre o pagina s'a scrisu mai multu decâtu 25. sîre, séu deca documentalulu este prevediutu cu rubrice, séu cu cifre (numeri) multe; i se platesce câte 20 cr. de la fiecare pagina.

b) Obligatiuni si alte dechiaratiuni de obligamentu, cessiuni, impacatiune despre cutare summa de bani, dechiaratiune de zalogire, (pennorare) de chizesie si de assecurare; documinte fundationala, dechiaratiuni de assignare, cu unu cuvontu: ori ce dechiaratiune unilateralu.

Pentru aceste documinte tassele sunt urmatoriele:

pana la 300 fl. = 1 fl.

" " 800 fl. = 2 "

" " 2000 fl. = 3 "

" " 5000 fl. = 4 "

éra preste summa acest'a de la fiecare 1000 fl. câte 25 cr.

Tassa pentru descriere ca mai susu, de la fiecare pagina 10 cr, respectiv 20 cr.

c) Plenipotentie, ce se dau advocatorulu, séu altoru persone, mai departe atestate simple, ori dechiaratiuni de acelle prin cari se dá dreptu de intabulare séu estabulare din cartea funduala, séu deca acelle cuprindu in sine dreptu de prioritate, ori abdicere de dreptu.

Tassa acestoru-a c: 1 fl si pentru descrier: ca mai susu.

De competintia notarulu publicu se tiene mai departe:

2.

Documintele private a le provedé cu poterea unui documentu publicu, si autenticu.

Legea adeca ierta apriatu, cã deca cine-va pastreza acasa la sine vre unu documentu privatu de mai multi anni. séu deca acum'a i se face vre unu documentu privatu prin cutare advocatu, preutu, ori invetiatoriu, — acestui documentu se-i pota imprumutâ potere autenticu, intocmai precum au documintele publice. Documintele private deci, ce s'au facutu pana acum'a, se potu prefaca in documentu notariulu, si-au totu acea potere in tota privintia, ca si documintele notariale.

Intre assemene impregiurâri nu se pote din destullu recomandâ poporulu romanu ca documintele lor private se le prefaca fara amenare in documentu publicu notariulu, cã-ci prin acest'a documentulu lor nu se va poté ataca cu processu nici pentru subscriere, nici pentru cuprinsulu legalu allu documentalulu, ma ce e mai multu fara nici unu processu pote capeta dreptulu de esscutiune de la judecatoria, indata ce a sositu terminulu platirei, ori a implinirei cutarui lucru.

In astfelu de casuri notariulu publicu capeta numai jumetate din tassele mai susu insemnate.

Notariulu publ. mai departe aro dreptulu:

3.

a face testamentu si codicille, aceste precum si celle sunt gat'a facute, a le pastrâ, a le primi, si a le autenticâ.

Binefacerile impreunate cu unu testamentu, ce s'a facutu prin notariulu publicu sunt urmatoriele:

a) in intiellesulu legiloru pana acum'a se recereâ la fiecare testamentu infacisirea aloru 5. marturi, inse de la 1-a Augustu incolo sunt destui 2. marturi, deca testamentulu se fac' prin notariulu publicu;

b) deca cine-va voiesce, ca se remana in secretu dispusetiunile salle din testamentu, si nu voiesce a intrebuintia nici chiaru la subscrierea testamentulu seu vre unu marturu: acest'a o pote face forte usioru prin aceea, cã pentru subscrierea testamentulu séu va chiamâ la sine doi notari publici;

c) in testamentele facute de notariulu publicu nu se potu face dispusetiuni nelegiuite, pentru cã notariulu publicu este indatoratu a esplicâ legea, a invetiâ si a luminâ partile despre acea, ce ierta si ce nu ierta legile patriei; din ce urmeza cã cu testamentele notariale nu se potu face abusuri, nu se potu incepe processe pentru nimicirea ori delaturarea testamentulu, nici pentru estradarea partii legitime. — Abiá éra testamentu pana acum'a, care se nu fi fosu atacatu cu processu din partea moscentitoriloru;

d) deorace tote documintele notariale se pastreza prin notariulu publicu in locu siguru si sub inchisore: testamentele nu se potu nici perde, nici furâ, cu atatu mai pucinu se potu falsificâ;

e) notariulu publ. indata ce i-se face cunoscuta mórtea testatorulu, este datoriu a predâ judecatoriei testamentulu spre publicare a-lu pastrâ si mai departe in archiv'a sa si partiloru intressate a estradâ câte o copia autenticu.

Tassa notarulu publ. pentru facerea testamentelor este totu aceea ca si pentru alte documinte; deca inse pretiulu obiectelor testate nu se poté sci dupa cifra: atunci-a capeta pentru prim'a ora de lucru = 4 fl. si pentru fiecarea jumetate de óra inceputu = 2 fl.

Pentru autenticarea testamentelor adusse gat'a la notariu, se platescu = 4 fl.

4.

Estradarea atestatorulu, si adeca:

a) legalisarea copieloru.
Tassa: deca copia face cellu multu doua pagine si o pagina 25. sîre = 30 cr. si pentru fie carea pagina urmatoria câte 10 cr.

b) Autenticarea estraseloru din cartile (protocollele) comerciale si de affaceri.

Tassa: pentru 2 pagine = 50 cr. pentru fiecare pagina urmatoria = 15 cr.

c) efeptuirea traduceriloru dintr'o limba in alt'a.

Tassa: pentru 2 pagine = 2 fl. pentru fiecare urmatoria = 1 fl.

d) Autenticarea traduceriloru adusse gat'a la notariulu publ.

Tassa: pentru 2 pagine = 1 fl. pentru fiecare ce urmeza = 50 cr.

e) Legalisarea subscrieriloru de nume.

Tassa: pentru un'a subscriere = 50 cr. pentru mai multe subscrieri la unu documentu se platescu dupa fiecarea subscriere urmatoria numai 25 cr.

Pentru protocollulu de autenticare deosebitu 25 cr.

f) Atastarea despre presentarea cutarui documentu.

Tassa: = 1 fl.

h) Autenticarea deciseloru din adunarea generala a societatorulu de actiuni ori a comitetelor si a directiunei.

Tassa: 5 fl. afara de tassa socotita dupa timpu si pentru descriere.

i) Atestarea licitatiuniloru si ofertoloru intemplate, precum si a altoru fapte.

Sub alte fapte se intiellegu astfelu de fapte séu afaceri, cari in vietia si in comerciu de multe-ori se ivescu intre omeni, a caroru intemplantu séu neintemplantu au urmâri de dreptu pentru un'a sau alt'a parte

de esemplu: dacă s'a legatuitu cine-va a liferá vre unu negotiu, că ore liferatu-l'a séu ba; deca a ordonatu cine-va negotiu că ore sositu-au acellu negotiu pre timpulu defiptu séu ba, — deca o avere essarendata este de predatu arendatoriului séu proprietariului, — că ore obiectulu acellu-a de arenda afla-se in acea stare, că se se póta predá in intiellessulu conditiuniloru; deca cine-va spre inchierea unei affaceri are a se presentá, — că ore la timpulu prefiptu infacisiatu-s'a seu ba; — la predarea factica a unui lueru, dovedirea indeplinirei predarei si preluarei factice; etc.

Tacs'a: 1 fl. afara de tacs'a socotita pentru perderea timpului si pentru descriere:

k) Atestate despre incunoscintári, precum: admonitiuni, abdicieri de arenda: de capitale si altele, — proteste, etc.

Tacs'a: 3 fl.

l) Atestatu despre cuprinsulu si despre espedarea cutari comunicatu.

Tacs'a: 1 fl. deosebitu se socotesce tacs'a pentru descriere.

m) Protestare politieloru (cambieloru, Wechsel.)

Tacs'a: 2 fl. 10 cr. pentru comunicarea protestului pre posta: 50 cr.

(Va urmá).

VARIETATI.

(Societáatile ambulante de actori si cantareti) d'aci innainte nu voru poté da representiuni nici intr'unu locu, de nu voru avé de la ministeriulu de interne licentia valabila pentru tota tierra.

(Dr. Iosifu Hurbanu éra-si con-demnatu) In Nri. 16—19 ai foiei „Cir-kivni Listi“ („Foia beser.“) diariu consacratu interesselu apartienetiloru de confessiunea Augustana, aparusse unu ciclu de articli, in cari se discutasse fianta panslavismului, indreptatirea cestiunei de nationalitate a Slovaciloru, nedreptatea ce se face prin suprematia Maghiariloru precum si afrontulu ce se face dreptatii prin inchiderea gimnasiiloru slovacesci. — D'in cauza cá foi'a numita n'avea cautiunea, (adeca fiindu foia de specialitate nu e supusa la cautiune, dar cá atare n'avea nici dreptulu d'a discute cestiuni politice) pre bas'a §§ 30 si 31 Art. de lege XVIII 1848 patriotulu Dr. M. L. J. Hurbanu se intentá processu de pressa, tienendu-se in 18 Juniu, a. c. pertractare finalá innainte tribunalului din Senitiu. Corifeii partidei nationale slovace erau toti de facia: in sal'a indosuita de ospeti éra Mudroniu din Posionu, Hogi'a din Tirnavia si multi altii, cari venisse din departare spre a dovedi stim'a si iubirea loru cátra veteranulu conducatoriu. Cu tóte incordárele aperatorului, avocatulu Stefane Fainoru si cu tóte cá si insu-si Hurbanu su aperá intr'unu discursu-maiestru de o ora si jumetate, totu-si tribunalulu la condemnatu la inchisóre deo luna precum si la multea de 100 fl. v. a.

(Relativu la statistica ciganelorlu) In urm'a unei conscriptiuni a Ciganiloru (agricultoriloru noui) districtulu Brasiovului s'au constatatú urmatóriele cifre: in districtulu intregu traiescu 3775 de Cigani, si anume in cerulu cetatii Brasiovului 576, era in comunele districtului 3199. Dupa sexu sunt 869 barbati si 969 femei, prin urmare cu 100 femeile mai multe; 1077 baiati si 860 fete, prin urmae 317 baiati mai multi ca fete.

(=) Ministeriulu de interne a fiantu dejá proiectulu de lege pentru organizarea politiei si la inceputulu sesiunei se vá ascerne numai de cátu camerei spre desbátore. Acestu proiectu contine unu ce curiosu, si anume ceea ce atinge organelu politici; unde inpregurári locali concedu, acelle voru fi subordonate, municipieloru, din contra statului, deca acesta o pretendu referintie statari seu de politica mai nalta. — Astu-feliu politica se va predá Autonomiei inridice in celle mai multe partii alle Ungariei; dempreuna cu organizarea municipielorlu inse vá fi responsavera regimului si multu mai subordonata. In Transilvania,

Banatu si confinele militari in unile comitate nationale (!) si in Buda Pesta se va organizá politica militaresce dupa modelulu-gendarmeriei transilvanene, vá fi cu totulu supusa statului si responsavera de-a-dereptulu ministrului de interne. Ne bucurámu asiá-dara, cá mai avemu inca una fapta care ni-demustra pre dnplenu, ce insemeza liberalismulu dlui Tisza.

(La deschiderea Universitá-tiei din Cernautiu.) Dupa cumu affámu a tramissu ministeriulu de culte allu Cisleithaniei invitári la tote univesitatile monarchiei, cá se tramitie representanti la deschiderea festiva. Leove si Cracovia si-a si alessu representantii; se vorbesce, cá de preste totu loculu voru se vina capacitátile principali.

Bibliografia.

La subscriissulu in Lapsiu-rom. (O. Lápos.) Transilvani'a precum si la urmatarii Die librari:

1. Franciscu *Michaelis* in Sabiu (N. Szeben.)

2. I. E. *Tierranu* comerciantu in Oravitia in Banatulu Timisiului.

3. Aloisiu *Vachter* in Beius'u. (Belényes.)

se potu prenumera urmatórele carti scól.

I. *Tabelle de pariete*, 20 la Nru. cu tipuri colorite si Indreptariu langa densele, pretiu 3 fl. 50 cr.

II. *Geografi'a regatului Ungariei* de D. Varna editiunea a II-a pentru docenti si scolari intogmita, pretiulu unui esempl. 30 cr. v. a.

III. *Fisica populara* de T. Rosiu dupa *Crüger* si *Bopp* cu figure, pretiulu numai 52 cr.

Acest'a e proprietatea scolei normale rom. din Lapsiu-ung. pentru aceea se si recomanda partinirei si sprijinului On. DD. docenti si barbati de scola. — *Lapsiu-rom.* la 19, Juliu 1875. — *Demetriu Varna* Vprotop. si Insp. scol.

Anunciu literariu.

A essitu de sub pressa

„Sistemulu metricu“

manualu pentru invetiatori si toti barbati de scola de *Basilii Petri*. Editoru V. Romanu, tipariulu lui W. Kraft in Sabiu.

Manualulu cuprinde 8 colle in octavu si se compune din prefacia, introducere si 10 capitole.

In prefacia autorulu caracteriséza pre scurtu form'a dogmatica si inductiva a propunerei, éra in introducere comunicata cuventarea, cu carea dinsulu la 8. Fauru a. c. deschise conferintiele tienute in Orlatu cu invetiatorii granitieresci asup'a sistemului metricu, de unde si luá indemnulu la compunerea si publicarea manualului presinte.

Capitolu I., avendu de scopu a orientá, tractéza de mesure si ponduri in genere. Capitolu II face istoriculu mesurorulu metrice. Era capit. III. desvolta sistemulu diecimalu pre care se basézasistemulu metricu francescu espusu in capit. IV. Capit. V. enumera acelle avantangie seu preferintie alle simului metricu, — cari au facutu a se introduce asta-di si la noi mesurile metrice. Legea pentru introducerea acestorlu mesure face obiectulu capitolului VI. Innainte inse de a privi mai de aproape mesurile metriche introdusse, manualulu tractéza in capit. VII. cátu se pote de pre largu dupa principie metodice computulu cu *numeri diecimale*, arretandu notiunea scrierea, cetera, — resolvirea si reducerea frangoriloru diecimale si celle patru specie cu numeri diecimale. — In capit. VIII, carele arreta computulu cu *numeri metrici* se espunu mai antáiu pre rondu mesurile liniate patrate, cubice, de capacitae si pondurile, se enumera membrii, din cari se compune unitatea fia-carei categoric si s'arreta modululu, cum sunt a se scrie, ceti, resolvi si reduce mesurile respective. Dupa acesta urmeza cele 4 operatiuni cu numeri metrici. Capit. IX se ocupa cu trancomputarea (pre facerea) mesurorulu vechie in noue a celorlu noue in vechi si a pretiuriloru loru. In fine capit. X. tractéza metodulu computului,

in scola elementara in urm'a introducerei sistemului metricu arretandu mai antáiu planulu de invetiamentu, apoi tratarea metodic a mesurorulu noue.

Tendintia Dlui autoru, carea se pote urmari in totu manualulu, a fostu a emancipá computulu de tote formele mecanice si a-lu fondá pre operatiunile cugetarei logice. Din acestu punctu de vedere, de-si manualulu in prim'a linia e destinatu pentru barbati de scola, ellu va fi binevenitu, chiaru neaperatu pentru fia-cine voiesce a-si castiga deplina cunoscintia a sistemului diecimalu si cine mai pote fi asta-di fara de aceste cunoscintie. Opulu deci e, accomodatu si pentru instruirea propria si ori-ci ne scie ceti se pote deprinde prin acésta carte si singuru in calculatiunile amintite.

Manualulu se pote trage directu, séu prin libráriele cunoscute, de la editorulu *Visarionu Romanu*, in Sabiu.

Pretiuulu de bolta allu unui esemplariu e. 50 eruceri, — cu tramitere francatu prin posta 56. cr.

10 esemplarie costa numai	4 fl 50 cr
25 " " "	10 fl — cr
50 " " "	18 fl 50 cr
100 " " "	35 fl — cr

Sub pressa se afla de acellu-a-si autoru

„Sistemulu metricu“

manualu pentru invetiacci.

Sciri mai noue si electrice.

Versaille, 4. Aug. Adunarea nationala primindu de buau proiectulu liniei cercuali in giuriulu Parisului, si-inchiasa affacerile.

Brussella, 5. Augustu. Dupa Independance belge regimulu responsse Rusiei la inv tarea, se partecipe la continuarea conferintieloru despre dreptulu popularu in timpu de resbellu; intre altele amantisse, cá ia la cunoscintia cumu-cá nu se se tracteaza numai de inchierea unei conventiuni formali, si-pastreza inse rezervele facute in Brussella.

Ragusa 5 Augustu. Omunii cari voira se merga spre Trebinje, se reintorsuru cu faim'a, cá Trebinje e incongiuratu de insurgenti.

Carloviu, 6. Augustu. Jeri dupa amiadi si asta nopte avuremu ploi in abundantia, cucuruduulu si vinielle acceptara demultu.

Dubliu 6. August. Festivitatea poetulu O'Connell s'a inceputu ieri, pontificandu patru arceiepiscopi cu asistentia 40 episcopi si 500 preoti. Archiepiscopulu Cashel tienu cuventarea festiva.

Agramu, 6. Augustu. Afora din cinc locuri alegerile s'au tenminat. Preste totu abia s'au alessu sieste oppositiunali.

Cernautiu, 6. Augustu. Ossamentele repausatului metropolitu Teofi'lu voru sossi la Cernatiu numai domineca de la Franzembad.

Parisu, 6. Augustu. Congressulu geograficu votá in Austro-Ungari'a diplome de onore: arch.ducelui Ioan Salvador, institutulu geologicu de statu, ministru de statu ministru de finacie unga a rescu si la clubu Alpiloru in Vienn'a; apoi medially de cless'a prima comisiunei pentru regularea Dunarei, consiliulu comunalu din Vienn'a si Pest'a, bioroului staticu din Vienn'a si Pest'a; mai departe dloru Halaassy, Hauer, Hantken, Hochstetter si Hunfalvy, institutulu geologicu din Pest'a, institutulu meteorologicu din Vienn'a, asemenea dloru Kanitz, Scherzer si Spitzer.

Depuneri de capitale spre fructificare se primescu la institutulu subsemnatu

- a) pre lunga annunciarea radicarii in sensulu statuteloru cu 6% interesse, b) sub conditiune, de a se anuncia institutulu radicarea depuneri la **trei** lute innainte cu $6\frac{1}{2}\%$, c) sub conditiune, de a se annun-

cia institutulu radicarea depuneri la **siesse** lute innainte, cu 7% interesse.

Cu privire la conditiunile b) si c) deponentulu are a se dechiará in diu'a depuneri, cá-ci altu-cumu inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interessele incepu cu diu'a, care urmeza dupa diu'a depuneri, si inceza cu diu'a premergatoria dilei in care se radica depunerea cu acellu adaussu inse cá numai de la acelle capitale se dau interesse, cari stau depuse la institutu cellu pucinu **15 dilee**.

Depunerile tramisse prin posta prelanga comunicarea adresei deponentului se resolu totu de-a-una in diu'a primirei.

Assemene se potu effectui prin posta annunciari si radicari de capitale.

Sabiu, 17. jui 1875.

4—4

„Albin'a.“
Institutulu de creditu si de economie in Sabiu.

Anunčiu.

Subscriissulu are onóre a aduce la cunoscintia Onorabilelui publicu, cá dupa unu servitiu publicu de mai multi anni, parte cá notariu de tribunalu, parte cá assessore orfanalu la Comit. Zarandu, — si-a deschisu cancellaria de avocatulu in Carei-mare (Nagy-Károly) Cottulu Satu-mare.

Dreptu aceea, aducundu la cunoscintia publica acestu impregiurare, cá atare se recomanda, se fie onoratu cu increderea On. publicu in cause de ori ce natura, fie acelle cestiuni judiciarie, fiantiarie ori politico-administrative.

Carei-mare (Nagy-Károly) la 10. Juliu, 1875.

3—3

Demetriu Popu

advocatu in drepturile comune si cambiale.

D'in Art. de lege XXXIII. Despre notariu publicu reg. esemplarie de vendiare se mai afla. — Pretiulu unui esempl 40 cr. — La 10 esempl. se dau 2 ess. rabatu.

Conchiamare.

Nr. $\frac{112}{137}$ -1875

Pro temeulu conclusiunei, luate in siedintia adunarei generale extraordinarie a Asociatiunei Transilvane, tienuta la Alb'a-Julu in 6/18 Juliu a. c. de sub Nr. protocolu II si III. adunarea generale **ordinarie** pentru annulu corrente, se conchiamu in orasiulu **Rechinu** sassescu pre diu'a de **29. Aug.** cal. nou 1875.

Sunt deci rogati toti onorab. membri ai Asociatiunei, cá se benevoiésca a concurge si a partecipa, cátu mai numerosi, la acésta adunare.

Din Siedintia a extraor. a Comitulu Asociatiunei Bransilv. tienuta la Sabiu in 20. Juliu 1875.

Ioane V. Russu,
secret. II.

Jacobu Bologu,
V.-Pres.

Burs'a de Vienn'a, 17. Jul. 1875.

Metallice 5%	70.85
Imprumutulu nat. 5%	74.30
Sorti din 1860	112.40
Actiunile bancoi	936.—
Actiunile instit. de creditu	215.—
Obligatiuni rurale ung.	82.25
„ „ Temisiane	80.50
„ „ Transilvano	80.30
„ „ Croato-slav.	83.50
Londonu	111.70
Argintu	101.65
Galbenu	5.50
Napoleon'd'or.	8.90

ALESSANDRU ROMANU

Propriet. edit. si red. respundiet.